

Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 8 hallituksen esityksestä laiksi lukiolain muuttamisesta

Eduskunta on 3 päivänä toukokuuta 1994 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 54.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina eduskunnan apulaisoikeusasiamies Pirkko K. Koskinen, apulaisosastopäällikkö Jukka Sarjala ja hallitusneuvos Zoe Pohjanvirta opetusministeriöstä, koulutussihteeri Viveca Lahti Suomenruotsalaisista kansankäräjistä, ylioppilastutkintolautakunnan puheenjohtaja Toive Aartolahti, puheenjohtaja Antero Penttilä Suomen Rehtorit ry:stä, opetusasiainpäällikkö Margareta Nygård Suomen Kuntaliitosta, rehtori Pentti Salo Kotkan ammattioppilaitoksesta ja puheenjohtaja Antti Mäkinen Suomen Lukiolaisten Liitosta.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan otettavaksi lukiolaikiin säännökset ylioppilastutkintolautakunnasta sekä valtuudesta antaa asetuksen nojalla tarkempia määräyksiä ylioppilastutkinnon järjestämisestä opetusministeriön ja ylioppilastutkintolautakunnan päätöksillä. Lakiin siirrettäisiin asetuksesta myös säännös ylioppilastutkinnon tuottamasta yleisestä korkeakoulukelpoisuudesta. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan teoksien ja valokuvien käytämisestä ylioppilastutkintoon kuuluvissa koeksissa säädettäisiin tekijänoikeuslaissa ja oikeudesta valokuvaan annetussa laissa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1995 alusta.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa

hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Ylioppilastutkintoon osallistuvan oikeusturva. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ylioppilastutkintolautakunnan tulee säilyttää koevertauksia puolentoista vuoden ajan ja ylioppilastutkintoon osallistuvalla opiskelijalla on ollut mahdollisuus tutustua oman koeverstauksensa arvosteluun jälkikäteen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan opiskelijoiden mahdollisuuksissa saada kopio omasta vastauksestaan on ollut ongelmia.

Ylioppilastutkintoon osallistuvien määrä on vuosittain kymmeniätuhansia ja saman aineen arvosteluun osallistuu useampia eri ylioppilastutkintolautakunnan jäseniä. Tämä voi aiheuttaa poikkeavuutta arvostelussa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tiedotuksessa ylioppilastutkinnon arvostelun oikaisumahdollisuudesta opiskelijoille on puutteita.

Edellä todetun vuoksi valiokunta pitää välttämättömänä,

— että ylioppilaskokeeseen osallistuva voi niin halutessaan saada jäljennöksen omasta koeverstauksestaan ja sen arvostelusta,

— että arvostelun riittävän yhtenäisyyden turvaamiseksi yhtenäisyyttä seurataan esimerkiksi ylioppilastutkintolautakunnan tekemin vuosittaisin selvityksin opetusministeriölle,

— että ryhdytään sellaisiin toimenpiteisiin, joilla tieto oikaisumahdollisuudesta saatetaan kaikille ylioppilastutkintoon osallistuville opiskelijoille.

Ylioppilastutkintoon osallistumisoikeus. Valiokunnalla on ollut mahdollisuus tämän lain käsitelyn yhteydessä tutustua myös valmisteilla olevaan ylioppilastutkintoasetusluonnokseen. Ottamatta kantaa ylioppilastutkinnon sisältöön tässä yhteydessä sivistysvaliokunta pitää hyvänä, että asetuserluonnoksen mukaan uutena ryhmänä voisivat ylioppilastutkintoon osallistua asetuksella tarkemmin säädettävien edellytyksin myös ammatillisten oppilaitosten opiskelijat, joiden opinnot ovat vielä osittain kesken.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 1994

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Jouppila, varapuheenjohtaja Astala, jäsenet Aula, Gustafsson,

Hacklin, Laakso, Lindqvist, M. Pietikäinen, Pykäläinen, Suhola, Toivonen, Tykkyläinen ja Virrankoski sekä varajäsenet A. Ojala ja Piha.
